

LENDVAI MIHÁLY

Feltámadás

A köd széteszlott, a levegő áttetszővé vált, mint a vizezett tej. A menekülővattapamacsok közül előtört két nyitott ablakszárny hegyes sarka, majd közöttük egy fekete árnyék kezdett bólogatni, végül néhány ágy rácsos támlája is láthatóvá vált.

Kulcsár Gábor öreg műhelyfőnök elmosolyodott.

— Tudom, hogy kiránduláson vagyunk Cseszneken, mint tavaly újévkor. De ezekkel az ágyakkal nem csaptok be!

Lehet, hogy mondta is, de nem hallotta a saját hangját. A mókázó fiatalok mindenesetre nem hallgattak rá. Valamelyikük fehér sapkát, fehér köpenyt öltött, mintha csak a ködből állt volna össze és megindult feléje.

— Igazán észnél lehetnétek! — haragudott meg Kulcsár, aki szerette a maga tréfáit, de a másokéit nem. Ekkor azonban a közeledő alak fejéről lefoszlott a sapka és a villogó köpeny helyére is piszkos, barna bőrkötény került. A titokzatos alak lehajolt, járkált, egészen úgy tett, mint aki figyelembe sem veszi a szerelde főnökének figyelmeztetését.

Kulcsár elvesztette türelmét. Keresgélt a szerelőpadon, hogy egy fogót vagy kalapácsot hozzávágjon a tiszteletlen komédiához, amikor a bőrkötényes feléje fordította arcát. Az üzemvezető meghökkent, azután elmosolyodott. Nyelve hegyén édes nyálát érzett. Megnyugtató boldogsággal ismérte fel a bőrkötényesben a hegesztők csoportvezetőjét, Csőke Sándort kedves emberét, bizalmasát, az üzemi beszámolók mindenkori összeállítóját. Nemhogy egy kis tréfát, de akár a cseszneki vár áttelepítését is megbocsátotta volna jó emberének, aki őt a legkisebb veszélyről is időben értesíti, aki nélkül nem tudna mozdulni. Ha valóban ő az. Már pedig az, mért hegesztőpisztoly is van a kezében, amelyből ömlenek a szikrák a fehér ágytámokra. Ejnye, megint ezek az ágyak!

— Mit vacakoltok ezekkel az ágyakkal? Megbolondultatok, Sanyi! — akart odakiáltani egy kis tettetett szigorúsággal, de felcsukló nevetése elfojtotta szavát.

— Hát maga nem halt meg? — hallott közvetlen közelből egy csodálkozó felkiáltást.

Fel akart ugrani, de a gyomra tájékán olyan égető fájást érzett, hogy visszahanyatlott. Rémülten körülnézett. Ágyakat látott két sorban, hosszú fehér asztalt, a kitért ablakban virágzó orgonabokor hegyét. Ő is ágyban feküdt. Lábánál ott állt a fehérköpenyes, de egyáltalán nem hasonlított Csőkére.

Kórházban volt.

Látta magát, amint tréfálkozva vacsorához ül. Rántott hal volt nagy táliban, kedvenc eledele. De hozzá sem tudott nyúlni, mert a fájdalom úgy megmarkolta a gyomrát, hogy a feleségének kellett felfognia. A díványon hany-

kolódva várta, hogy a lánya megjöjjön telefonálásból. Két egyenruhás mentő átnyalabolta és szuszogva levitte a lépcsőn. Egy piros arcú, alacsony, kopasz ember szigorúan ránézett és azt mondta:

— Mindjárt meg fogjuk operálni.

Akkor nyilván a fehérköpenyes az ápoló.

— Nem haltam meg? — szólt tiltakozva a fehérköpenyesnek.

A hosszú ápoló, akinek alakját még jobban megnyújtotta a fehér ruha, elnevette magát. Több ágyban felkönyököltek.

— Pedig én azt mondtam a telefonba, hogy meghalt — folytatta az ápoló valami furcsa felfedezés diadalérzetével.

Kulcsár behúnyta a szemét, mert azt hitte, hogy ez valami újabb rossz tréfa. Undorodott. Már megtudta, hogy kórházban van, megoperálták, hagyják nyugodtan. Csak félfüllet figyelt az ápoló mentegetőzésére, aki a héten délelőtös, előző napi szolgálata alatt valóban meghalt egy Kulcsár Bálint s nem tudta, hogy éjjel egy másik Kulcsárt is behoztak. Erre már igazán nem volt kíváncsi. Legszívesebben pofon ütötte volna a fecsegő fiatalembert. Mi köze hozzá, hogy tegnap elköltözött az élők világából egy Kulcsár Bálint? Nem rokona. Nem is ismeri.

Megpróbált arra gondolni, hogy a felesége meg a lánya biztosan bejönnek hozzá délután. Megkísérelt aggódni a feketefoltos házinyuláért, amely most hasas s éppen az ő távollétében érkezik el az ideje. De egyre mérgesebb lett. Biztosan nyugalmat rendeltek neki s most jön ez a senkiházi ápoló és zavarja! Honnan veszi hozzá a bátorságot? ... Csak kerüljön elő a főorvos, majd megmondja neki.

Ebben meg is nyugodott. Mintha azon a tejfehér, vastag ködön úszott volna, amelyet felébredése előtt látott. Olyan jó volt gondok, felelősség nélkül lebegni! Az émelygős és csípős orvosságzagok felhőjén keresztül megérezte az ablak alatt táncoló orgonák illatát.

— Hátha a lányom telefonált!

Úgy megrémült ettől a lehetőségtől, hogy kinyitotta szemét. Szíve erősen dobogott. Az orgonaágak gúnyosan hajbókoltak előtte.

— Hát nem mondta az ápoló, hogy férfihang volt!

Elszégelyelte magát. Minél jobban öregszik, annál bolondabb lesz. Még szerencse, hogy nem voltak kudarcának tanúi az irodákon azok a kedves nők, akik olyan önfeledten tudják hallgatni vicceit. Mert ő még most is férfi, ha keresztben átfésüli is szürkülő haját. De férfi ám! S ember a talpán, aki egy-két szóval rendet tart. Nem úgy, mint a többi üzemvezető. Nyugodtan mondhatja azt is, hogy mindenki szereti. Legfeljebb az az egy Szalai Tibor segédművezető nem. De az erőszakos, kritizáló fickó. Legszívesebben Horváth művezetőt látná a helyén. Nevetséges. Csőke Sanyinak mindenre van gondolja.

Ha Csőkéhez ért gondolatban, mindig megnyugodott. Mondhatnak rá, amit akarnak, a szerelde legértékesebb embere. Hogy egy kicsit szeles? Csak szorgalmas. Hogy árulkodó volna? Jól teszi, ha kinyitja a szemét. Hogy mindenféle üzletet csinált autókerekkel? Ugyan! Ki nem tette a háború utáni nehéz hónapokban? Irigylük.

Minden átmenet nélkül arra gondolt, hogy mi lenne, ha valaki most őt halottnak gondolná? Megdöbben. Az a valaki most mit beszélne róla?

Olyan furcsa volt halottnak képzelni magát, hogy mindenáron menekülni akart a gondolattól. De valami egyre erősebben kényszerítette, hogy foglalkoz-

zék a lehetőséggel. Lehet, hogy valaki ebben a pillanatban úgy beszél róla a sarki boltban, mint akit holnap temetnek. A boltvezető csóválja a fejét és tovább méri az élesztőt. Az ajtó előtt tovább futkosnak a teherautók. A gyár dudája is rendes időben szól. Nem történik semmi. A város élete félelmetes nyugalommal folyik tovább. Nélküle.

S ha a gyárból telefonáltak volna?... Akkor ott megbénult a munka!... Amennyire szeretik... Csőke némán ülne egy sarokban. Sírna a hű fiú. Legfeljebb Szalai Tiborék körül indult volna valami mozgás. Néhányan megindítanák a rohamot az utód beültetésére. Amilyen szemtelenek, azt sem várják meg, hogy kihűljön a teste. De Csőke felugrana. Harcolna, mint az oroszlán. Halálában is védené a főnökét.

S ha épp maga Csőke telefonált volna? Ez bizony könnyen meglehet. Akkor ő maga szervezi a díszes temetést. Jó lenne látni, hogyan temeti őt az üzem. Eh, bolondság. Hogy fog örülni szegény fiú, amikor megtudja, hogy ő visszatér az életbe.

Ebédig jó hangulatban töltötte idejét. Még az sem jutott eszébe, hogy a főorvosnak panaszkodjék az ápoló miatt. Egy Kulcsár Gábor ilyen kis szemtelenkedést észre sem vesz. Fusson a nyomorult fickó!

Délután megpróbált aludni kissé. Nem nagyon örült, amikor felzavarta a felesége és a lánya. Félkönyékre támaszkodva morcosan nézte, hogyan csomagolják ki titokban a paprikácsirkét s halmozzák el az éjjeliszekrényét virággal. Régóta nem élt ő már otthon, csak otthon lakott.

— Az ám, a Csőke Sanyi járt nálunk korán reggel! — mondta megelégnélő arckifejezéssel sápadt bőrű lánya, miután hiába igyekezett jobb hangulatba ringatni a papát.

— Igazán? — nyitotta ki mindkét szemét Kulcsár.

— Futott, min az örült — folytatta a lány. — Sohasem láttam még ilyen nyugtalanak.

— Hehe. És mit mondott? — heherészett bajuszát pödörgetve az üzemvezető.

A lány maga elé nézett, de folytatta azért.

— Hogy ő tudta, nem húzza sokáig a papa.

— Micsinálók?...

Az asszony megbökte a lányát. Másról kezdtek beszélni. Szóba került a házinyúl, s a szomszéd lakó, aki elköltözik. De Kulcsárt nem érdekelte semmi. Mereven maga elé nézett és semmire sem felelt. Még azt sem vette észre, amikor családtagjai kétoldalról megcsókolták és lábujjhegyen kiosontak.

Hát Csőke az ő halálát várta volna? Azért, mert néhányszor fogta a gyomrát? Ő ezt a Csőke Sándort nem ismerte, aki futkos, kapkod, és kétségbeesésben összevissza beszél.

Bár nem lehetne azon sem csodálkozni, ha hirtelen megháborodott volna. Amennyire szereti az a fiú. Biztosan a ragaszkodás zavarta meg az esztét. Derék gyerek és az is marad. Lehet, hogy a család értett félre valamit. Végzetelni akarta őket és félremagyarázták. Így van. Világos.

Nevethetnékje támadt. A feleségén meg a lányán mulatott, akik egy kis baj miatt összezagyválnak mindent. Már nem is gondolt rájuk. Feje alá tett tenyeréről az ablak előtt virágzó orgonabokrot nézte s igyekezett minél több virágillatot magába szívni.

Valaki elment előtte sötét ruhában, piros virágcsokorral a kezében. Feléje sem figyelt. Pedig ismerős volt a járása. De hát sok olyan ember van, akit ismerősnek képzelünk. Ő ugyan nem zavarja meg senki miatt élvezetét.

A szeme csücskéből látta, hogy a sötétruhás látogató bolyong az ágyak között, mutogatnak neki s ő tétován visszaindul. Biztosan eltévesztette a körtermet. Fölséges szaga van az orgonának...

Am a feketeruhás elvette előle a kilátást, mert az ágya lábához állt. Rá akart mordulni, amikor igen kellemetlenül meglepődött. A látogatóban Szalai Tibor segédművezetőt ismerte fel.

— Hát maga? Magának is betege van? — kérdezte barátságtalanul az öreg; mert nem fordulhatott el.

— Nem is tudom — mosolygott Szalai, akinek úgy remegett a kezében a csokor, mintha minden szála ki akart volna pottyanni.

— Bolond ember, aki nem tudja, mit akar — fordult félre Kulcsár.

— Engem tudniillik halott emberhez irányítottak — folytatta a fiatalember.

— Kihez?... — csapta vissza fejét az üzemvezető, de szemével tudtul adta, hogy nem akarja folytatni a terhes beszélgetést. Éppen ezt az embert hozta útjába az ördög...

— Magához — szólt Szalai és leült.

Az öregember feltámaszkodott. Őlni tudott volna a tekintetével. Egy átkozott komédia középpontjában érezte magát s tudta, kik annak a szerzői. Ezt a szemforgató farizeust nem fogja megtérni tovább az üzemben.

— Takarodjon ki! — kiáltotta, amennyire ereje megengedte. A kórteremben elnémult a moraj. Mindenki feléjük fordult. Az üzemvezető nem törődött vele. De Szalainak láthatólag kínos volt. Térdére könyökölt, hogy ne lássák arcát.

— Takarodjon ki! — ismételte Kulcsár valamivel csendesebben.

— Engedje meg, hogy legalább letegyem a virágot — mondta a másik. Az öreg lecsukta szemét. Nem kívánta látni a nagyhangú segédművezetőnek egyetlen porcikáját sem. Hallotta, amint az zörögve belegyömöszöli a vázába a virágot a többi mellé. Várta, hogy minél előbb elvigye az ördög.

Szalainak azonban nem volt sietős az útja. Elmondta, milyen megdöbbenést keltett az üzemben Kulcsár szaktárs hirtelen megbetegedése. A reggeli órákban elterjedt a híre, hogy meg is halt és délután felravatalozzák. Ő sietett virágot venni, hogy elvigye a koporsójához. Valami azonban nem volt eléggé tiszta előtte és jobbnak látta benézni a kórházba, mielőtt látogatást tesz a családnál. És lám, milyen jól tette!

Az üzemvezető nem volt kíváncsi a fiatalember fecsegésére. De amikor az ő halálhíréről volt szó, kénytelen volt odafigyelni. Gúnyos mosolyra torzult arca. Persze, akik kívánnak valamit, azok könnyen elhiszik. Horváth művezető-makkal álmodott. Ez meg már a fekete lovakat akarta neki megrendelni! A föld alá dugnák, amilyen gyorsan csak lehetne. Akárki csinált is viccet, megérte: Leleplezték magukat. Szalai már a koporsójára hozta a virágot s nem rajta: múltott, hogy egy egészséges ember ágya mellé került. Ezt még a pofájába vágja. De hogyan, senki más nem jött? Csak ez az egy... Ha komolyan azt hiszik az üzemben... akkor hol vannak a többiek? Bolondság...

— Amint látja, nem fordultam fel és négy nap múlva boldogítom magukat! — vetette oda utálattal.

— Akkor siessen, Kulcsár elvtárs — mondta szorongva a fiatalember.

Kulcsár ügyet sem vetett rá. Az kezdte foglalkoztatni, hogy ki lehetett most már, aki elterjesztette halott-hírét? Ezt még megkérdezi, azután kidobja a legényt.

— Mondja csak — mosolygott ravaszul — ki volt az a szamár, aki engem holtnak mondott?

— Csőke Sándor...

Hosszú szünet következett. Az öreg feje lehanyatlott. Képtelen volt gondolkodni.

— Azt mondta, hogy meg is kérdezte telefonon a kórházat. Nem tudom, hogyan történhetett — magyarázta homlokát simogatva a helyettes művezető.

Kulcsár fel tudott volna nevetni kínjában. Persze, hogy az a buta telefon! Pedig már el is felejtette. Gondolhatta volna, hogy Csőke, a hű ember nem nyugszik. De miért nem rejtette magába a halálhírt? Miért nem győződött meg róla, mint ez a... És miért sietett telekürtölni az üzemet? Hiszen naponta előfordul, hogy a gyárakban halálhírét költik valamelyik betegnek a pletykások, de az okosok utánajárnak.

— Mivel Csőke hozta a hírt, senki sem mert kételkedni — magyarázta Szalai, mintha kitalálta volna az öreg gondolatait.

Kulcsár Gábor hosszan, komoran gondolkozott. Majd amikor a fiatalember búcsúzni készült, cinkosan elmosolyodott. Utána is nyúlt a segédművezetőnek.

— Tudja mit, fiam? Tényleg meghaltam...

— Mit csinált?... Most Szalai kérdezte ezt s előrehajolva belemélyesztette tekintetét az üzemvezető szürke szemébe. De nem volt abban a zavarodottságnak egy foltja sem. Sőt nevetett az öreg szem. De a szempillák remegése mutatta, hogy Kulcsár Gábort nem közönséges izgalom szállta meg.

— Hadd higgyék az üzemben, hogy csakugyan meghaltam — suttogott az öreg. — Kíváncsi volnék, hogy mi történe.

A fiatalember hosszúkás arca kesernyéssé vált egy átsuhanó árnyéktól.

— Arra ne legyen kíváncsi.

Összehajtogatott papírlapot vett elő belső zsebéből és az üzemvezető takarójára dobta. Amíg Kulcsár mohón végigfutotta a sorokat, ő az ágy végéhez támaszkodott és figyelte arcát.

Az üzemvezető elpirult az összes sörték alatt, majd halványlila színt öltött a géppel írt betűktől. A papíron nem kevesebb állt, minthogy Kulcsár Gábor jóindulatú, de tehetetlen üzemvezető volt, aki alatt szétfolyt az üzem. Egy kis csoporton kívül nem engedett magához közel senkit — s ebben hibás a cikk írója is. Egy körültekintőbb üzemvezető alatt 20 százalékkal növekedett volna a termelés. Persze olyan ember legyen, akit szeretnek.

Álla majd leesett, amikor a sorok alatt ezt a nevet találta: Csőke Sándor.

De szerencsére idejében észrevette a kelepécét. A papírt összehajtva visszadobta a takaró alól kipúposodó térdére.

— Honnan szerezte ezt a szemetet? — nézett sötéten Szalaira.

— A faliújságról téptem le. Nem bírtam nézni.

— Tegyük bolonddá az öregapjukat! — fakadt ki Kulcsár és megpróbált féloldalra fordulni, de a fájdalomtól nem sikerült.

A fiatalember megvonta a vállát, mint akinek így is jó és a papír után nyúlt. Az öreg tenyere azonban megelőzte.

— Állj! — zizzent a papiros. — Előbb mondja meg, mi a véleménye a tartalmáról.

— Útalat. Útalat egy embert eltemetni, amíg meg sem halt.

Kulcsár Gábor nehezen lélegzett.

— Más semmi?

Szalai Tibor közelebb jött. Elmondta, hogy az irodákon fenekestől felfordult minden. Mozgalom indult el, amelynek célja, hogy Horváth művezetőt állítsák be a megboldogult üzemvezető helyébe. Csöke ívvel jár körül, aláírásokat gyűjt és nem győzi szidalmazni régi főnökét. Így akarja biztosítani az átnyergelést.

— Megáll az eszem — szólta el magát Kulcsár, de még mindig gyanakodva csengett a hangja.

— Hát én nem árulkodni jöttem — szedelőzködött a fiatalember. — Én eddig sem voltam jóembere, ezután is a szemébe fogom mondani az igazat. De én ezt egyenesen piszkosságnak tartom, ami most nálunk történik. Nem állhattam meg, hogy tükröt ne tartsak magának, mielőtt feltámadna.

— Miért? Hát milyen vagyok én? — kérdezte kétségbeesve az öreg.

Szalai rátámaszkodott az ágy támlájára. Nehezett sóhajtott.

— Nem fog megharagudni?

— Halott vagyok, tudod.

— Nem szeretik magát, Gábor bátyám. Ez az igazság. Vén komédiásnak tartják.

— Engem?...

— Magát bizony. Mert az ilyen Csöke-félék láncán táncol. Klikk alakult maga körül és azok hangoskodnak. Hiába kritizálják magát a taggyűléseken, vagy bárhol, átereszti a fülén. Szereti a hízelgőket és utálja, a becsületes embereket. Most megláthatja, milyenek az emberei. Én nem szóltam semmit. Jobbulást.

Az öreg megfogta a fiatalember kezét. Nem eresztette el. Szemhéja megnedvésegett.

— Te is azt mondod fiam, nem szeretnek?

— Kevésre becsülik. De ezen könnyű volna segíteni.

Mikor elváltak, Kulcsár Gábor arca már tele volt könnyel. Egész lényé fölfordult attól, amit az utóbbi percek alatt hallott. Olyan feneketlen üresség tángott a belsejében, hogy képtelen volt értelmesen gondolkozni. Csak annyit értett meg, hogy valakiben nagyon csalódott, a rendes embereket félrelökte, s ennek az üzem vallotta kárát.

— Tehát: holnapig meghaltam! — emelte fel figyelmeztető ujját.

— Rendszerben van — bölintott a másik az ajtóból.

Az üzemvezető azt sem várta meg, hogy az utolsó látogató elhagyja a kórtermet. Arcára húzta a takarót, és hagyta, hogy könnyei lefolyjanak a nyakába. Kétségbeesetten sajnálta magát, amiért egy ilyen kétszínű ember hatalmába került. Még azt a közmondást sem tiszteli, hogy a halottakról vagy jót, vagy semmit. Érthetetlen volt előtte Csöke. Mennyi rossz tanácsot kaphatott tőle!

Érzelmes és viharos jelenetek sorát gondolta ki a szakításra. Később ez is fárasztotta. Ismét önmagára tértek vissza gondolatai. Két Kulcsárt látott maga-

előtt. Egyet, akit idáig ismert, a mosolygós, vidám bácsit, és egy másikat, aki mögött gúnyolódna. Kimondhatatlanul szenvedett. Nem tudta elfogadni azt az üzemvezetőt, akit nem szeretnek.

— Megfordult velem a világ — hajtogatta érzélgősen. Olyan érzése volt, mintha valamit újonnan kellene kezdenie. Azt az embert kellene megvalósítania magában, akinek eddig képzelte magát. És aki volt valamikor...

Hogyan és mikor tért el önmagától? — kezdett töprengeni. Amikor megszokta, hogy szeretik. Szómozgatta a dicsérő, elismerő szavakat. Lassan nem tudott meglenni nélkülük. Hozzászokott, hogy szeretetreméltó és erről minden nap, lehetőleg minden órában meg akart győződni. Így nőttek fel körülötte a hízelgők, mint a vastelep szélén a gaz. Nem tudott élni édes szavuk nélkül, mint az alkoholista bor nélkül. Aki mást mondott, mint dicséretet, azt rosszindulatú, gyanús embernek kezdte tartani. Így a Szalai Tibort is. Most kisült, hogy kik az igazi jóbarátai.

Vissza kellett volna fordulni. De jaj, azt mégse! Az kibírhatatlan lenne. Könnyebb lett volna meghalni. Talán jobb is lett volna. Akkor már könnyebb volna észre sem venni semmit és szembehúnyva továbbmenni az úton.

Estefelé odament hozzá a délutáni ápoló.

— Hallom, milyen bolondságot csinált magával a kollégám.

— Velem? Nem tudok semmiről.

— Hát a telefonálás!...

Kulcsár legyintett. Az ápoló nevetett és továbbállt. Az üzemvezető legszívesebben ráfordult volna, de maga is csodálkozott, hogy hiányzott hozzá a haragja. Ilyesmin lehet csak úgy nevetni? Érdekes. Akkor ő miért ne nevéssen? Lehet, hogy mindenki másnak humoros az eset, csak ő tépi miatta a máját. Majd a megváltozását is lenyelik.

Éjszaka gyakran felébredt. Latolgatta, mit tegyen. Egyedül a székelyentől félt. De nem volt-e éppen eléggé nevetséges eddig?

Amikor újból ráköszöntött az ablakból az orgona, felült az ágy szélére.

— No, már haza is akar futni? — csodálkozott rá az ápoló.

— Nem, nem. Csak az izmimat mozgatom egy kicsit — védekezett az öreg. Az éjjeliszekrény alól előkotorta cipőjét. Körülnézett, hogy nem figyel-e valaki és felhúzta.

— Szép idő lesz ma — fordult a szomszédja, egy vakbélműtétes kocsis felé.
— Kár, hogy itt alig jár a levegő.

Az ágy végéről lekasztotta görbebotját, amelyet a lánya utolsó pillanatban betett a mentőautóba és kikocogott a folyosóra. A betegek délelőtti alvásukat végezték, vagy olvastak. Az ápolók a műtőben segédkeztek.

Reszkető kézzel kopogott be a raktárajtón.

— Legyen szíves, a ruhámat. Délután bejön a feleségem. Kicszeréltetem vele.

A raktárosnő rábámult, azután szó nélkül kiadta a kis csomagot. Kulcsár mohón nyúlt a kabátzsebébe. Bent zörgött a pénze. Vidáman tette meg az utat a lépcsőig, onnan a kertbe.

Onnan átment a szomszédos osztályra. Az illemhelyen átöltözött. A kórházi ruhát összehajtogatva begyűrte a kabátja alá. Mintha lopott volna, olyan sietve ment végig a kerten. Sebébe bele-belenyilalt a fájás, de meghajolva azért csak tovább baktatott.

— Vizsgálaton voltam — mondta nyugodtan a portásnak, de belül remegett. Amint kiért a szabad levegőre a vadgesztenyefák alá, elővette zsebkezdőjét és megtörölte verejtékező homlokát. Körülnézett. Az autók, kerékpárok szokott forgalma áramlott előtte. Bosszantotta ez a közönyösség. A világ tudomásul sem vette, hogy Kulcsár Gábor nagytekintélyű üzemvezető másfél napig a kórház foglya volt. Mi van már abból a tekintélyből! — gondolta keserűen.

Úgy nézte a cipőjét, a nadrágját a járda szélén, mintha nem is az övé volna. Kivülről, vizsgálgatva figyelte azt az embert, aki megszökött a kórházból. Kárhoztatta, mindennek elmondotta azt a hiú öreget, de nem tudta visszafordítani. Olyan erős motor dolgozott benne, amelyet nem tudott lefékezni.

Sietve tovább indult. A sarki nyilvános telefonfülkéből felhívta egy régi gyári cimboráját a másik üzemből. Izgatottan várta a választ. Háttha mégis félrevezette Szalai s mehet nyugodtan vissza. De nem. A régi barát mindenben megerősítette a segédművezető szavait.

Majdnem elütötte egy motorkerékpár, amikor átvágott az útesten. Beállt egy fa alá és mereven maga elé nézett. Felszállt az első autóbuszra.

A gyárudvaron az ismerős üzemépületek között az az érzés szállta meg, hogy álmolta az egész operációt. Semmi sem változott körülötte, hiszen csak éppen egy napot hiányzott. Vagy annyit sem. Képzlődés volt a kórház. Képzlődés volt Csőke hitszegése és Szalai vallomása. Felnevetett volna, ha nem fáj annyira az oldala.

Amint azonban közeledett az üzeméhez, egyre kínosabban ébredt rá a valóságra. A vastelepi rakodómunkások vontatottan köszöngettek és egymásra néztek. Az irodákon hangoskodtak. Az ő nevét emlegették. Szinte látta, hogyan lesz percről percre vörösebb az arca. Kegyetlenül fájtt az oldala, mégsem tudott volna megállni. Valami kergette, úzte a jól ismert üvegtető alá.

A bejárat mellett megnézte a fallújságot. Csőke Sándor neve ismét ott lobogott. Csak éppen belenézett a cikkbe. Elege volt. Több volt, mint amit gondolt.

A szereldében itt-ott elhalt a zörgés. Ő nem nézett semerre, csak ment előre. Nem is volt szüksége a szemére. Mindent érzett a dobhártyáján. Ezek már itt berendezkedtek. A lőtófutó tisztviselőkre gondolt és elmosolyodott. Milyen hasznos lenne minden embernek egyszer egy kicsit meghalnia, hogy megtudja, mennyit ér...

A szerszámraktár mögül vékony ember futott elő és nekiütődött. Nagyon siethetett, mert hangosan lihegett. Fehér ívet lobogtatott a kezében.

Csőke Sándor volt.

Csőke megtántorodott. Nem az összeütközéstől. Rémületében belekapott a levegőbe, mintha ott keresne fogódzót. Egészen sápadt volt.

— Hát... hát maga?...

Kulcsár Gábor rá sem nézett. Botjával továbbkopogott a betonon az üzemiroda felé. Éppenszak hátraszólt a válla felett.

— Feltámadtam.